

ENHET, VERKSAMHETSOMRADE
GSH

VÅR BETECKNING
TR13-02-04

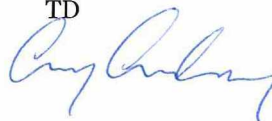
DATUM
2019-04-30

KRAB
RÅD
GF, GI, GS, NA, NL,
NP, NS, NT, SD, SK
KO

TEKNISK RIKTLINJE

UTGÅVA
2

FASTSTÄLLD
TD

Arbetsmiljökrav – Uppdrags- konsult Byggherreansvar

Denna tekniska riktlinje innehåller arbetsmiljökrav för uppdragskonsulter som utför konsultuppdrag när Svenska kraftnät har byggherreansvaret enligt arbetsmiljölagstiftningen. Riktlinjen gäller för uppdragskonsulter som utför konsultuppdrag inom ramen för alla kategorier inom tekniska konsulttjänster.

Utgåva	Ändringsnot	Datum
1	Första utgåvan	2016-09-13
2	Uppdateringar, förtydliganden och mindre kompletteringar i flertalet avsnitt.	2019-04-30

Innehåll

1	Definitioner	4
2	Omfattning och ansvar	5
3	Ansvar och organisation vid byggnads- och anläggningsarbeten	6
3.1	<i>Upplysning om byggarbetsmiljösamordnare</i>	6
3.1.1	<i>Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering, BAS-P</i>	6
3.1.2	<i>Byggarbetsmiljösamordnare för utförandet, BAS-U</i>	7
4	Styrning av uppdraget	8
4.1	<i>Konsultuppdraget</i>	8
4.2	<i>Leverantörens arbetsmiljöplanering</i>	8
5	Personlig skyddsutrustning.....	8
6	Kontroll och uppföljning	9
6.1	<i>Alkohol, narkotika och läkemedel.....</i>	9
7	Interna anvisningar; t.ex. vistelse inom Svenska kraftnäts anläggningar	10
	Bilaga 1 Lämplighetskrav förhandläggare BAS-P	
	Bilaga 2 Minimikrav arbetsuppgifter handläggare BAS-P	
	Bilaga 3 Lämplighetskrav för handläggare BAS-U	
	Bilaga 4 Minimikrav arbetsuppgifter handläggare BAS-U	

1 Definitioner

Arbetsmiljöplan:	Handling som bl.a. anger arbetsmiljöorganisation, risker och åtgärder i det aktuella projektet för att säkerställa gällande arbetsmiljökrav. Planen ska som minst innehålla de krav som anges i arbetsmiljölagstiftningen och vara uppbyggd enligt Svenska kraftnäts mall som återfinns på svk.se.
Avvikelse	Oönskad händelse eller icke uppfyllande av ställda krav: <ul style="list-style-type: none">> Händelse där olycka eller tillbud har inträffat, eller hade kunnat inträffa> Iakttagelse av ett fel, en risk eller en brist som kan leda till olycka eller tillbud (riskobservation)> Avsteg från arbetssätt, praxis, rutin, lagkrav etc.> Brist i produkt, tjänst eller leverans
BAS:	Byggarbetsmiljösamordnare ska enligt arbetsmiljölagen utses för både planering och projektering (BAS-P) och för utförandefasen (BAS-U). BAS kan vara en juridisk person, affärsverk eller fysisk person.
Beställare:	Den part som beställer en vara eller tjänst
Byggherre:	Som byggherre räknas den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete.
Byggnads- och anläggningsarbete:	Arbete eller verksamhet som Leverantören bedriver ute i fält enligt kontrakt med Svenska kraftnät, se AFS 1999:3.
Fast driftställe:	Fast driftställe är station, tunnel, mast samt teknikbod. Det företag som råder över det fasta driftsstället har obligatoriskt samordningsansvar
Entreprenör	Företag som levererar mer eller mindre kompletta byggtjänster eller underhållstjänster. Tjänsten kan inkludera material.
HMSK:	Arbetsmiljö, miljö, elsäkerhet och kvalitet (säkerhet är exkluderat).
Konsult	Konsultföretag som levererar tjänster. Inkluderar rollen Projektör.
Leverantör:	Samlingsbegrepp för alla företag som Svenska kraftnät har avtal med och som levererar produkter/tjänster. Det innefattar Entreprenör och Konsult. Underleverantörer kan vara något av endera men där Svenska kraftnät inte är avtalspart
Samordningsansvarig	Den som råder över ett fast arbetsställe är samordningsansvarig för arbetsmiljöfrågor för alla som arbetar där
Samordningsmöte:	Ett fysiskt möte med en skriftlig agenda som ska protokollföras.
Samråd:	Muntlig avstämning gällande samordning på gemensam arbetsplats
Tillfälligt driftställe:	Beställaren definierar ledningar och ledningsgator som tillfälligt driftställe.

Underleverantör	Företag som är entreprenör eller konsult och är avtalspart med Svenska kraftnäts kontrakterade Leverantör.
Utförandeentreprenad:	En utförandeentreprenad karakteriseras av att beställaren utfört projekteringen (tar fram bygghandlingar såsom ritningar och beskrivningar) och därefter upphandlar en entreprenör som åtar sig att utföra arbetet som framgår av handlingarna. Ersättningsformerna är vanligen att entreprenören utför arbetet till ett fast pris eller på s.k. löpande räkning. Om entreprenören anlitar underentreprenörer kallas han eller hon normalt generalentreprenör. Beställaren är då ansvarig för konstruktionen, och entreprenören enbart för att utförandet blir i linje med av beställaren tillhandahållna handlingar. Det standardavtal som gäller för utförandeentreprenader är AB (<i>Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader</i>) med tillhörande administrativa föreskrifter (AFC.xxx).
Uppdragskonsult:	Genomför ett självständigt konsultuppdrag såsom t.ex. utredningar och projektering avseende alla kategorier inom tekniska konsulttjänster. Uppdragskonsulten utför arbetena under egen arbetsledning.
Uppdragstagare:	Uppdragstagaren är en "ersättare" för den byggherre som väljer att överlåta sitt ansvar enligt arbetsmiljölagen utifrån planering och projektering och/eller utifrån utförande.

2 Omfattning och ansvar

Denna tekniska riktlinje anger vilka arbetsmiljökrav som gäller vid upphandling av uppdragskonsulter för alla kategorier inom tekniska konsulttjänster. Riktlinjen gäller enbart då Svenska kraftnät är byggherre och inte har utsett någon självständig uppdragstagare. Uppdragskonsult innebär att ett självständigt konsultuppdrag utförs, exempelvis utredningar och projekterande konsulttjänster inom ramen för tekniska konsulttjänster. Uppdragskonsulten utför arbetena under egen arbetsledning.

Krav som ställs på systematisk styrning av arbetsmiljö-, miljö-, elsäkerhets- och kvalitetsarbete vid genomförande av byggnads-, anläggnings- och underhållsarbeten, förrådsverksamhet, konsulttjänster inom planering och projektering samt andra likartade uppdrag återfinns i TR13-01 och gäller parallellt med denna tekniska riktlinje.

Kraven omfattar den verksamhet som Uppdragskonsulten bedriver enligt kontrakt med Svenska kraftnät. Kraven gäller även samtliga Underleverantörer och Underkonsulter som arbetar inom uppdraget. Den Leverantör som Svenska kraftnät tecknat avtal med ansvarar för att säkerställa att kraven i detta dokument följs.

Entreprenör, Projektör/Konsult benämns nedan som Leverantör och Svenska kraftnät som Beställare.

Regler för arbetsmiljöarbetet i sin helhet finns i arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen och arbetsmiljöföreskrifter.

3 Ansvar och organisation vid byggnads- och anläggningsarbeten

Detta avsnitt gäller enbart då Beställaren utsett Leverantören till BAS-P och/eller BAS-U.

3.1 Uppllysning om byggarbetsmiljösamordnare

Av Kontraktet framgår vem Beställaren utsett som byggarbetsmiljösamordnare enligt AML 3 kap. 6§. Uppgiften som byggarbetsmiljösamordnare får inte överföras till annan part utan Beställarens skriftliga godkännande. Innan uppdraget får påbörjas ska den utsedda redovisa vilken eller vilka handläggare som man avser att använda i arbetsmiljöarbetet (BAS-P och/eller BAS-U) jämte skriftlig dokumentation som styrker att personen eller personerna innehar de kvalifikationer som anges avsnitt 3.1.1 samt 3.1.2.

Utsedd byggarbetsmiljösamordnare för utförandet ska kalla Leverantör med ev. Underleverantörer och Beställare till samordningsmöte, som ska genomföras i tillräcklig omfattning beroende på uppdragets art och intensitet.

3.1.1 Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering, BAS-P

Arbetsmiljöplan och förhandsanmälan

BAS-P ska ta över den arbetsmiljöplan som Beställaren har tagit fram i planeringsstadiet och planen ska följa den mall som Beställaren har tagit fram för ändamålet. Mallen återfinns på Beställarens hemsida www.svk.se under Aktörsportalen, Mallar till TR13. I samband med överlämnandet ska ett överlämningsmöte med en genomgång av arbetsmiljöplanen och entreprenadens förutsättningar äga rum. Genomfört möte skall dokumenteras. Beställaren ska ta initiativ till mötet.

Vid byte av handläggare BAS-P skall även dokumenterat överlämningsmöte genomföras enligt ovan.

I de fall en förhandsanmälan enligt arbetsmiljölagstiftningens krav ska upprättas så ansvarar Beställaren för att upprätta ett första utkast som bifogas arbetsmiljöplanen. Beställaren ansvarar för att skicka den till Arbetsmiljöverket.

Handläggare BAS-P ska

- > Ha kompetens, kvalifikationer och erfarenheter enligt lämplighetskrav i bilaga 1. BAS-utbildning får inte vara äldre än tre år, intyg ska kunna styrkas för beställaren.
- > Som minimikrav genomföra arbetsuppgifter som framgår av bilaga 2. För att se arbetsuppgifterna i sin helhet hänvisas till arbetsmiljölagen med tillhörande föreskrifter.

3.1.2 Byggarbetsmiljösamordnare för utförandet BAS-U

Arbetsmiljöplan och förhandsanmälan

BAS-U ska ta över den arbetsmiljöplan som BAS-P har tagit fram och planen ska följa den mall som beställaren har tagit fram för ändamålet. Mallen återfinns på Beställarens hemsida www.svk.se under Aktörsportalen, Mallar till TR13. I samband med överlämnandet ska ett överlämningsmöte med en genomgång av arbetsmiljöplanen och entreprenadens förutsättningar äga rum. Genomfört möte skall dokumenteras. BAS-P ska ta initiativ till mötet.

Vid byte av handläggare BAS-U skall även dokumenterat överlämningsmöte genomföras enligt ovan.

BAS-U ska vid behov/ändrade förutsättningar uppdatera förhandsanmälan tilldelad av Beställaren samt tillse att den anslås på arbetsplatsen.

Handläggare BAS-U ska

- > Ha kompetens, kvalifikationer och erfarenheter enligt lämplighetskrav i bilaga 3. BAS-Utbildning får inte vara äldre än tre år, intyg ska kunna styrkas för beställaren.
- > Vara svensktalande men även kunna kommunicera på i förväg fastställt språk som förstås av alla på arbetsplatsen.
- > Som minimikrav genomföra arbetsuppgifter som framgår av bilaga 4. För att se arbetsuppgifterna i sin helhet hänvisas till arbetsmiljölagen med tillhörande föreskrifter.

4 Styrning av uppdraget

4.1 Konsultuppdraget

Som grund för Leverantörens arbete gäller Kontraktet inkluderat en beställning över uppdraget. I beskrivningen av uppdraget framgår vilka kompetens-, utbildnings- och erfarenhetskrav som Beställaren ställer på Leverantören.

4.2 Leverantörens arbetsmiljöplanering

Med Beställarens uppgifter som grund ska Leverantören (gäller *alla* Leverantörer avseende alla kategorier inom tekniska konsulttjänster),

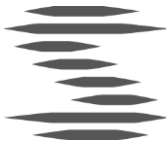
- > om denne avser att utföra någon aktivitet inom Beställarens anläggningar redovisa dessa aktiviteter och dess risker tillsammans med förebyggande åtgärder för byggarbetsmiljösamordnaren (BAS-U)/samordningsansvarig för driftstället (fast/tillfälligt) innan aktiviteten påbörjas.

Med Beställarens uppgifter som grund ska Leverantören i samarbetet med BAS-P (gäller *enbart* Leverantörer inom kategorierna som avser planering och projektering i samband med att ett bygg- och anläggningsarbete ska utföras),

- > utreda eventuella risker för ohälsa/olycksfall för de intressenter som kommer att vistas i den projekterade anläggningen under drift- och underhållsskedet. Leverantören ska i första hand föreslå lösningar för att eliminera dessa risker och i andra hand föreslå kostnadseffektiva förebyggande åtgärder om risker kvarstår (BAS-P har dialog med beställaren)
- > utreda eventuella risker vid utförandet av arbetet avseendet uppförandet av såväl tillfälliga som permanenta konstruktioner. Leverantörens utredning ska kunna användas som underlag vid fortsatt arbetsmiljöplanering under utförandet varför motiv till valda lösningar och konstruktioner samt förebyggande åtgärder ska framgå i utredningen. Om inte annat anges på annan plats i kontraktshandlingarna behöver utredningen bara utgöra underlag för en möjlig arbetsmetod (BAS-P har dialog med beställaren)

5 Personlig skyddsutrustning

Leverantören ska, innan personlig skyddsutrustning väljs, analysera och bedöma riskerna vid arbetet och vilka egenskaper utrustningen ska ha för att skydda mot dessa. Därvid ska hänsyn tas även till risker som utrustningen i sig kan orsaka.

Bedömningen ska revideras när någon förändring inträffat som har betydelse för bedömningen.

Leverantören ansvarar för att följande personliga skyddsutrustning finns tillgänglig och bärs av konsulter i uppdraget, om det inte efter riskbedömning är uppenbart obehövligt (enligt AFS 1999:3):

- > Skyddshjälm med hakrem*
- > Varselväst eller arbetskläder i reflekterande material
- > Skyddsskor med spiktrampskydd och skyddståhätta*

*) För utomstående besökare vid kortvarigt arbetsplatsbesök kan kravet på hakrem samt skyddsskor undantas om personen blir guidad runt av någon med god kännedom av verksamheten och guidningen sker på sådant sätt att de inte utsätts för risk för skador

Ytterligare personlig skyddsutrustning ska användas i enlighet med aktuell riskanalys/skyddsinstruktion eller direktiv från BAS-U på aktuell arbetsplats. Skyddsglasögon ska bäras där det finns risk för ögonskador. För övrigt ska personlig skyddsutrustning bäras när det behövs, t ex skyddshandskar, hörselskydd, fallskyddsutrustning etc.

Vid arbete inom driftsatta stationer/ledningar/tunnlar/förrådsverksamhet ska gällande skydds- och ordningsregler följas.

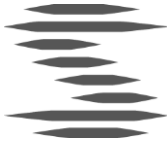
6 Kontroll och uppföljning

6.1 Alkohol, narkotika och läkemedel

Det är inte acceptabelt att en person är påverkad av alkohol, annat berusningsmedel eller använder icke medicinsk läkemedel på arbetsplatsen.

Beställaren ska beredas möjlighet att genomföra alkohol- och drogtestar under uppdragsperioden.

I de fall någon anställd hos Leverantören eller av denna anlita Underleverantör påträffas påverkad av alkohol eller någon annan drog under arbetstid ska personen omedelbart och på ett betryggande sätt lämna arbetsplatsen. Det åligger Leverantören att tillse detta och ersätta denne med annan person med motsvarande kompetens.

7 Interna anvisningar; t.ex. vistelse inom Svenska kraftnäts anläggningar

Beställaren ansvarar för att förmedla berörda interna anvisningar. Leverantören ansvarar för att följa berörda interna anvisningar.

Bilaga 1 - Lämplighetskrav för handläggare BAS-P

Grundläggande kompetenskrav:

- > Goda kunskaper om innehållet i Arbetsmiljölagen och, arbetsmiljöförordningen samt tillämpliga föreskrifter från Arbetsmiljöverket
- > Gällande ESA – Grund och Arbete för fackkunnig
- > Aktuella delar av Elsäkerhetslag SFS 2016:732, Elsäkerhetsförordning SFS 2017:218 samt Elsäkerhetsverkets föreskrift ELSÄK-FS 2006:1 Yrkesmässig verksamhet
- > Skötselstandard SS-EN 50110-1 version 3
- > ElnätsBranschens Riktlinjer - EBR

Krav på erfarenhet (styrks via CV och referenstagning på begäran från beställaren):

- > Erfarenhet av utförande av byggnads- och anläggningsarbete
- > Erfarenhet av arbete med samordning, ledning eller styrning av byggprojekt
- > Erfarenhet av projektering

Intyg som ska uppvisas för att styrka kompetenskraven:

- > Utbildning AML, arbetsmiljöförordningen, t.ex. BAM-utbildning
- > BAS-Utbildning
- > Utbildning i relevanta föreskrifter, minimum:
 - Föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete
 - Föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete
 - Föreskrifterna om belastningsergonomi
 - Föreskrifterna om arbetsplatsens utformning
 - Föreskrifterna om stegar och arbetsbockar
 - Föreskrifterna om ställningar
 - Föreskrifterna om asbest
 - Föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker

Utöver ovan nämnda föreskrifterna kan ytterligare kunskaper behövas beroende på vilka risker som förekommer i arbetet.

- > ESA-utbildning inkl. godkänt resultat på skriftligt prov

Bilaga 2 – Minimikrav arbetsuppgifter handläggare BAS-P

Handläggare BAS-P ska se till att samordna arbetet med att förebygga risker för ohälsa och olycksfall inom uppdraget och som minimikrav utföra de uppgifter som anges nedan;

- > delta i planeringen och ledningen av projektering, samt att vara delaktig i varje projektering inom projektet.
- > samordna samtliga projekteringar, så att arbetsmiljöfrågor beaktas för utförandeskedet och brukarskedet. Detta gäller särskilt för de arbetsmoment som utförs samtidigt eller efter varandra, eller då tidsåtgången för sådana arbetsmoment beräknas.
- > samordna arbetet så att alla medverkande tar hänsyn till varandras planer.
- > tidsplanera utförandet av entreprenaden så att risk för ohälsa och olycksfall undviks.
- > upprätta eller låta upprätta arbetsmiljöplan innan byggarbetsplatsen etableras.
- > se till att anpassningar och uppdateringar genomförs av arbetsmiljöplan och annan dokumentation.
- > kontinuerligt rapportera status avseende arbetsmiljöarbetet skriftligt till beställaren
- > vara aktiv under utförandeskedet gällande frågor och förändringar som rör projektering samt slutdokumentation
- > se till att slutdokumentation för hälsa och säkerhet tas fram och färdigställs i samband med projektets avslutande. Dokumentationen ska lämnas till Beställaren.

Bilaga 3 - Lämplighetskrav för handläggare BAS-U

Grundläggande kompetenskrav:

- > Goda kunskaper om innehållet i Arbetsmiljölagen och, arbetsmiljöförordningen samt tillämpliga föreskrifter från Arbetsmiljöverket
- > Gällande ESA – Grund och Arbete för fackkunnig
- > Aktuella delar av Elsäkerhetslag SFS 2016:732, Elsäkerhetsförordning SFS 2017:218 samt Elsäkerhetsverkets föreskrift ELSÄK-FS 2006:1 Yrkesmässig verksamhet
- > Skötselstandard SS-EN 50110-1 version 3
- > ElnätsBranschens Riktlinjer-EBR

Krav på erfarenhet (styrks via CV och referenstagning på begäran från beställaren):

- > Erfarenhet av utförande av byggnads- och anläggningsarbete
- > Erfarenhet av arbete med samordning, ledning eller styrning av byggprojekt

Intyg som ska uppvisas för att styrka kompetenskraven:

- > Utbildning AML, arbetsmiljöförordningen, t.ex. BAM-utbildning
- > BAS-Utbildning
- > Utbildning i relevanta föreskrifter, minimum:
 - Föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete
 - Föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete
 - Föreskrifterna om belastningsergonomi
 - Föreskrifterna om arbetsplatsens utformning
 - Föreskrifterna om stegar och arbetsbockar
 - Föreskrifterna om ställningar
 - Föreskrifterna om asbest
 - Föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker
- > Utöver ovan nämnda föreskrifterna kan ytterligare kunskaper behövas beroende på vilka risker som förekommer i arbetet. ESA-utbildning inkl. godkänt resultat på skriftligt prov

Bilaga 4 – Minimikrav arbetsuppgifter handläggare BAS-U

Handläggare BAS-U ska se till att samordna arbetet med att förebygga risker för ohälsa och olycksfall på arbetsstället och som minimikrav utföra de uppgifter som anges nedan;

- > se till att anpassningar och uppdateringar genomförs av arbetsmiljöplanen och dess bilagor vid behov och/eller ändrade förutsättningar
- > samordna tillämpningen av relevanta arbetsmiljöregler när tekniska eller organisatoriska frågor om planeringen av arbetsmoment som ska utföras samtidigt eller efter varandra avgörs och när tidsåtgången för sådana moment beräknas,
- > samordna tillämpningen av relevanta arbetsmiljöregler för att säkerställa att den eller de som bedriver verksamhet på arbetsstället tillämpar dessa regler på ett systematiskt sätt samt följer gällande arbetsmiljöplan,
- > samordna åtgärder för att kontrollera att byggnads- eller anläggningsarbetet med avseende på arbetsmiljön utförs på ett korrekt sätt,
- > vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att endast behöriga personer ges tillträde till arbetsstället,
- > organisera de uppgifter som enligt 7 g § kapitel 3 AML ankommer på dem som bedriver verksamhet på ett gemensamt arbetsställe,
- > se till att arbete tidsplaneras på det sätt som behövs för att förebygga risker för ohälsa och olycksfall till följd av att olika verksamheter pågår på arbetsstället,
- > ställa krav på att allmänna skyddsanordningar inrättas och underhålls samt se till att allmänna skyddsregler för arbetsstället utfärdas,
- > se till att ansvaret för de speciella skyddsanordningar som kan behövas för ett visst eller vissa arbeten klargörs, och
- > ställa krav på att personalutrymmen och sanitära anordningar inrättas på arbetsstället i behövlig omfattning.
- > kontrollera att tekniska anordningar, maskiner och fordon är besiktade av behörig instans, provade och godkända samt att förare har tillräcklig kompetens
- > kontinuerligt rapportera status avseende arbetsmiljöarbetet skriftligt till beställaren